Armenian Copper Programme

ACP

«Արմենիան Քափըր Փրոգրամ»
փակ բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններ
2004թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Բովանդակություն

Տնօրենների խորհրդի կազմը	2
Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	4
Հաշվապահական հաշվեկշիռ	5
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	6
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	7
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	8-25

«Արմենիան Քափըր Փրոգրամ» ՓԲԸ

Հայաստանի Հանրապետություն

Երևան 375010

Խանջյան փող. 19

Թարգմանության ծանուցում

Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն կազմված 2004թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական հաշվետվությունները և աուդիտորական եզրակացությունը պատրաստվել են անգլերեն լեզվով: Այդ փաստաթղթերին կից ներկայացվող թարգմանությունը պատրաստվել է օգտագործողների հարմարության համար: Հայերեն և անգլերեն տարբերակների անհամապատասխանության դեպքում միանշանակորեն գերակայում է անգլերեն տարբերակը:

Տնօրենների խորհրդի կազմը

Վալերի Մեջլումյան	Նախագահ
Գագիկ Արզումանյան	Տնօրեն
Նիկոլայ Ֆեոֆանով	Տնօրենի առաջին տեղակալ, Արտադրական վարչության պետ

Անգլերեն լեզվով պատրաստված փաստաթղթի թարգմանություն: Տես՝ թարգմանության ծանուցում, էջ 1:

KPMG

KPMG Armenia cjsc
8 Hanrapetutian Street
Yerevan 375010
Republic of Armenia

Քեյ-Փի-էմ-Ջի Արմենիա ՓԲԸ
Հանրապետության 8
Երևան 375010
Հայաստանի Հանրապետություն

Telephone **Հեռախոս** + 374 (1) 566 762
Fax **Ֆաքս** + 374 (1) 566 762
Internet **Ինտերնետ** www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Արմենիան Քափըր Փրոգրամ» ՓԲԸ-ի
Տնօրենների խորհրդի անդամներին

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Արմենիան Քափըր Փրոգրամ» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Ընկերություն») հաշվապահական հաշվեկշիռը՝ առ 31-ը դեկտեմբերի 2004թ., ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման համար պատասխանատու է Ընկերության ղեկավարությունը: Մեր պատասխանատվությունն է անցկացված աուդիտի արդյունքում կարծիք արտահայտել ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ:

Մենք աուդիտն անցկացրեցինք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Այս ստանդարտներով պահանջվում է, որ մենք աուդիտը պլանավորենք և իրականացնենք՝ ֆինանսական հաշվետվությունները էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու մասին ողջամիտ երաշխիք ձեռք բերելու նպատակով: Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված տեղեկատվության և բացահայտումների հիմքերի հետազոտումը՝ թեսթա-յին հիմունքներով: Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են նաև ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման ժամանակ կիրառված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների, ղեկավարության կողմից կատարված էական գնահատումների և ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման գնահատումը: Մենք գտնում ենք, որ իրականացված աուդիտորական աշխատանքների արդյունքները բավարար հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Մեր կարծիքով, ֆինանսական հաշվետվությունները, բոլոր էական առումներով, ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը առ 31-ը դեկտեմբերի 2004թ., ինչպես նաև նրա գործունեության արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը հաշվետու ժամանակաշրջանի համար՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն:

KPMG Armenia cjsc

Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա ՓԲԸ
Լիցենզավորված աուդիտորներ
5 մայիսի 2005թ.

«ՔԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ» ԱՐՄԵՆԻԱ»
«KPMG» ARMENIA»
02529689
REPUBLIC OF ARMENIA YEREVAN CLOSED JOINT-STOCK COMPANY

Անգլերեն լեզվով պատրաստված փաստաթղթի թարգմանություն: Տես՝ թարգմանության ծանուցում, էջ 1:

	Ծնթգ.	2004թ. հազ. դրամ	2003թ. հազ. դրամ
Հասույթ	4	19,119,579	7,620,896
Ինքնարժեք		(15,375,327)	(6,327,498)
Համախառն շահույթ		3,744,252	1,293,398
Այլ գործառնական եկամուտ	5	308,828	645,062
Բաշխման ծախսեր	6	(327,063)	(357,780)
Վարչական ծախսեր	7	(741,566)	(732,873)
Այլ գործառնական ծախսեր		(63,836)	(87,424)
Արժեզրկումից կորուստներ	8	(371,687)	(222,024)
Շահույթ/(վնաս) գործառնություններից		2,548,928	538,359
Զուտ ֆինանսական ծախսեր	9	50,627	(181,291)
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը		2,599,555	357,068
Շահութահարկի գծով ծախս	10	(244,124)	(52,072)
Տարվա զուտ շահույթ/(վնաս)		2,355,431	304,996

4-ից 25-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են Տնօրենների խորհրդի կողմից 2005թ. մայիսի 5-ին և ստորագրվում են Խորհրդի անունից՝

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի 8-ից 25-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Անգլերեն լեզվով պատրաստված փաստաթղթի թարգմանություն: Տես՝ թարգմանության ծանուցում, էջ 1:

	Ծնրգ.	2004թ. հազ. դրամ	2003թ. հազ. դրամ
Ակտիվներ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	11	4,835,996	4,585,889
Ոչ նյութական ակտիվներ	12	2,519	3,358
Հետաձգված հանքաարդյունաբերական ծախսումներ	13	44,331	320,693
Երկարաժամկետ ներդրումներ	14	25,647	25,634
		4,908,493	4,935,574
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	15	2,114,053	1,516,947
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	16	1,575,665	1,777,378
Տրամադրված վարկեր և դեբիտորական պարտքեր	17	-	23,000
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	18	673,209	81,032
		4,362,927	3,398,357
Ընդամենը ակտիվներ		9,271,420	8,333,931
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
Կապիտալ և պահուստներ			
Բաժնետիրական կապիտալ	19	3,069,716	3,069,716
Վերագնահատման պահուստ		2,635,304	2,763,244
Կուտակված շահույթ/(վնաս)		721,170	(1,762,201)
		6,426,190	4,070,759
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	10	501,036	550,543
		501,036	550,543
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Կարճաժամկետ փախառություններ	20	1,128,720	1,424,140
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	21	1,215,474	2,288,489
		2,344,194	3,712,629
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		9,271,420	8,333,931

Հաշվապահական հաշվեկշիռը պետք է ընթերցվի 8-ից 25-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Անգլերեն լեզվով պատրաստված փաստաթղթի թարգմանություն: Տես՝ թարգմանության ծանուցում, էջ 1:

	2004թ. հազ. դրամ	2003թ. հազ. դրամ
ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ		
Զուտ շահույթ մինչև հարկումը	**2,599,555**	**357,068**
Ճշգրտում հետևյալ հոդվածների գծով՝		
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	155,445	138,990
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	839	2,923
Հանքաարդյունաբերական ծախսերի ամորտիզացիա	-	33,634
Վնաս հիմնական միջոցների օտարումից	9,157	10,372
Շահույթ ներդրումների օտարումից	-	(6,167)
Արժեզրկման գծով պահուստ	371,687	222,024
Զուտ շահույթ փոխարժեքային տարբերություններից	(311,835)	(49,324)
Տոկոսային ծախսեր	261,784	237,359
Գործառնական շահույթ նախքան փոփոխությունները շրջանառու կապիտալում	**3,086,632**	**946,879**
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի և այլ ակտիվների աճ/(նվազում)	105,992	(1,478,124)
Պաշարների աճ	(597,119)	(864,436)
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքերի (նվազում)/աճ	(949,098)	893,619
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնություններից	**1,646,407**	**(502,062)**
Վճարված տոկոսներ	(211,808)	(240,234)
Վճարված հարկեր	(78,100)	-
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից	**1,356,499**	**(742,296)**
ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ		
Հիմնական միջոցների ձեռք բերում	(627,409)	(69,316)
Ներդրումներ հանքաարդյունաբերական գույքում	(100,828)	(76,373)
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռք բերում	-	(6,281)
Մուտքեր երկարաժամկետ ներդրումների օտարումից	-	32,180
Մուտքեր հիմնական միջոցների վաճառքից	9,634	15,023
Մուտքեր/(վճարումներ) տրամադրված վարկից	23,000	(23,000)
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	**(695,603)**	**(127,767)**
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ		
Մուտքեր բաժնետոմսերի թողարկումից	-	109,065
Կարճաժամկետ փոխառությունների (մարում)/ մուտքեր կարճաժամկետ փոխառություններից	(79,756)	849,770
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	**(79,756)**	**958,835**
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ տարվա ընթացքում	581,140	88,771
Փոխանակման փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	11,037	(14,496)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	81,032	6,757
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ (ծանոթագրություն 18)	**673,209**	**81,032**

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի 8-ից 25-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Անգլերեն լեզվով պատրաստված փաստաթղթի թարգմանություն: Տես՝ թարգմանության ծանուցում, էջ 1:

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Վերագնահատման պահուստ	Կուտակված (շահույթ)/ վնաս	Ընդամենը
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2003թ.	2,960,651	2,822,716	(2,126,669)	3,656,698
Տարվա զուտ շահույթ	-	-	304,996	304,996
Բաժնետոմսերի թողարկում	109,065	-	-	109,065
Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստի իրացում	-	(59,472)	59,472	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2003թ.	3,069,716	2,763,244	(1,762,201)	4,070,759
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2004թ.	3,069,716	2,763,244	(1,762,201)	4,070,759
Տարվա զուտ շահույթ	-	-	2,355,431	2,355,431
Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստի իրացում	-	(127,940)	127,940	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2004թ.	3,069,716	2,635,304	721,170	6,426,190

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի 8-ից 25-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Անգլերեն լեզվով պատրաստված փաստաթղթի թարգմանություն: Տես՝ թարգմանության ծանուցում, էջ 1:

1 Նախապատմություն

(ա) Կազմակերպությունը և հիմնական գործունեությունը

«Արմենիան Քափըր Փրոգրամ» ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ «Ընկերություն») հիմնադրվել է 1997թ. օգոստոսին Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն: Ընկերության հայտարարված կապիտալը կազմում է 40 միլիոն դրամ: 2004թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բաժնետերերն էին՝

- ՎԱԼԵՔՍ Փ.Մ. Իսթեբլիշմենթ - 80.7%
- Վալերի Մեջլումյան - 19.3%

Ընկերության հիմնական գործունեությունը սև պղնձի արտադրությունն ու իրացումն է: Ի լրումն, Ընկերությունը ներագրավված է հանքերի շահագործման և Հայաստանում հանքաարդյունաբերական գործունեության զարգացման գործում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Հայաստանի Հանրապետությունում տեղի են ունեցել քաղաքական և տնտեսական փոփոխություններ, որոնք ազդեցություն են ունեցել և կշարունակեն ազդեցություն ունենալ այս միջավայրում գործող ձեռնարկությունների գործունեության վրա: Հետևաբար, Հայաստանի գործարար միջավայրում ծավալած գործունեությունը կապված է ռիսկերի հետ, որոնք բնորոշ չեն այլ շուկաներին: Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության ֆինանսական դրության և գործառնությունների վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքները

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի («ՀՀՄՍԽ») կողմից հրատարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների և ՀՀՄՍԽ-ի Հաշվետվությունների մեկնաբանման միջազգային հանձնաժողովի կողմից հրատարակված մեկնաբանությունների համաձայն:

(բ) Պատրաստման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի սկզբունքի հիման վրա, բացառությամբ հիմնական միջոցների, որոնք ներկայացված են վերագնահատված արժեքով կամ ինքնարժեքով (ծանոթագրություն 3 բ):

(գ) Չափման և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է («դրամ»): Դրամը հանդիսանում է սույն ֆինանսական հաշվետվությունների չափման և ներկայացման արժույթը: Որպես չափման արժույթ ղեկավարությունը սահմանել է դրամը, քանի որ վերջինս արտացոլում է Ընկերության գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը: ՀՀ դրամը Հայաստանի Հանրապետության սահմաններից դուրս փոխարկելի արժույթ չէ:

Անգլերեն լեզվով պատրաստված փաստաթղթի թարգմանություն: Տես՝ թարգմանության ծանուցում, էջ 1:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Անընդհատություն

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության սկզբունքից ելնելով, որն ենթադրում է ակտիվների իրացում և պարտավորությունների մարում բնականոն գործունեության ընթացքում: Ընկերության ակտիվների փոխհատուցվելիության, ինչպես նաև նրա ապագա գործունեության վրա կարող են էական ազդեցություն ունենալ ներկա և ապագա տնտեսական միջավայրերը (տես ծանոթագրություն 1 (բ)): Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառում որևէ ճշգրտում, որը կպահանջվեր, եթե Ընկերությունն անկարող լիներ շարունակել իր գործունեությունն անընդհատության սկզբունքից ելնելով:

(ե) Գնահատումներ

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի պահանջների համաձայն պատրաստելու համար՝ Ընկերության ղեկավարությունը կատարել է ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացմանը, ինչպես նաև պայմանական պարտավորությունների և ակտիվների բացահայտմանը վերաբերող մի շարք գնահատումներ և ենթադրություններ: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս հետևողականորեն կիրառվել է ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են դրամի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են դրամի այդ ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Փոխարկման հետևանքով առաջացած արտարժութային տարբերությունները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Սկզբնական արժեքով կամ վերագնահատված արժեքով ներկայացված, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են դրամի գործարքի կամ վերագնահատման օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

(բ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները ներկայացված են վերագնահատված արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը: Սեփական ուժերով կառուցված ակտիվի սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի արժեքը, աշխատուժի ծախսումները և արտադրական վերադիր ծախսումների համապատասխան մասը: Ղեկավարությունը կանոնավոր կերպով վերագնահատում է հիմնական միջոցների արժեքները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են

որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Հետագա ծախսումներ

Հիմնական միջոցների առանձին հաշվառվող միավորի բաղկացուցչի փոխարինման ծախսումները որոնք հաշվառվում են որպես առանձին ակտիվ, ներառյալ հիմնական ստուգումները և վերանորոգման ծախսումները, կապիտալացվում են: Այլ հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ նրանք ավելացնում են հիմնական միջոցների միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես ծախս՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

(iii) Վերագնահատում

Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի վերագնահատման հետևանքով առաջացած աճն անմիջականորեն վերագրվում է սեփական կապիտալին: Սակայն եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, այն ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Սակայն եթե այդ նվազումը հակադարձում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, այն ճանաչվում է սեփական կապիտալում:

(iv) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից:

▪ Շենքեր	50 տարի
▪ Կապիտալ ներդրումներ վարձակալված միջոցներում	20 տարի
▪ Հիմնական միջոցներ	2-10 տարի
▪ Տրանսպորտային միջոցներ	10 տարի
▪ Տնտեսական գույք	2-10 տարի

(v) Անավարտ շինարարություն

Անավարտ հիմնական միջոցներ են հանդիսանում կառուցման ընթացքում գտնվող հիմնական միջոցները, որոնք ներկայացված են սկզբնական արժեքով: Սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի ձեռք բերման արժեքը, աշխատուժի ծախսումները և այլ ուղղակի ծախսումները: Անավարտ շինարարության գծով մաշվածության հաշվարկն սկսվում է համապատասխան ակտիվների կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից:

(գ) Ոչ նյութական ակտիվներ

(i) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ընկերության կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները ներկայացված են ձեռք բերման արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

(ii) Ամորտիզացիա

Ամորտիզացիան ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ամորտիզացիայի հաշվարկը սկսվում է ակտիվը շահագործման հանձնելու պահից:

Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են՝

- Համակարգչային ծրագրեր 2 տարի
- Այլ ոչ նյութական ակտիվներ 10 տարի

(դ) Ներդրումներ

Ներդրումները ճանաչվում (ապաճանաչվում) են, երբ Ընկերությունը ձեռք է բերում (կորցնում է) վերահսկողությունը ակտիվի պայմանագրային իրավունքների հանդեպ:

Ներդրումները դասակարգվում են որպես վաճառքի համար մատչելի և չափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքով չափելու արդյունքում առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում եմ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքը վերջիններիս գնանշված առքի գինն է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Սեփական կապիտալի արժեթղթերում ներդրումները, որոնք չունեն գնանշված գին բորսայում և որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել այլ եղանակներով, ներկայացված են սկզբնական արժեքի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ:

(ե) Հետաձգված հանքաարդյունահանման ծախսումներ

Նախաարտադրական հանքաարդյունաբերական ծախսերը դասակարգված են ըստ հետաքրքրության տեղամասերի՝ հիմք ընդունելով հետևյալ սկզբունքները՝

- Նախաարտադրական հետազոտության ծախսումները (հետախուզական աշխատանքներ, հանքանյութերի գծով իրավունքների ձեռք բերում, հետազոտություններ, գնահատում, զարգացում կամ շինարարություն) կուտակվում են ըստ հետաքրքրության տեղամասերի և գրանցվում են որպես հետաձգված ծախսեր հանքերի գծով:
- Հետաքրքրության տվյալ տեղամասում օգտակար հանածոների արդյունահանման տնտեսական նպատակահարմարության հաստատման դեպքում, այս տեղամասին վերաբերող հանքերի գծով հետաձգված ծախսերը վերադասակարգվում են որպես հանքաարդյունաբերական գույք:
- Հետաքրքրության տվյալ տեղամասում օգտակար հանածոների արդյունահանման տնտեսական նպատակահարմարության չհաստատման դեպքում, այս տեղամասի հանքերի գծով հետաձգված ծախսերը ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակահատվածում, երբ չի հաստատվել օգտակար հանածոների արդյունահանման տնտեսական նպատակահարմարությունը:
- Հետաքրքրության առանձին տեղամասին վերաբերող հանքերի գծով հետաձգված ծախսերը գրանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե նույնիսկ հետաքրքրության տեղամասում օգտակար հանածոների արդյունահանումը հաստատվել է որպես տնտեսապես նպատակահարմար, բայց չի նախատեսվում այլ նկատառումներից ելնելով:

- Առանձին տեղամասին վերաբերող հանքերի գծով հետաձգված ծախսերը գրանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե երեք տարվա ընթացքում այս տեղամասում օգտակար հանածոների արդյունահանումը չի հաստատվել որպես տնտեսապես նպատակահարմար և չի մշակվել ծրագիր օգտակար հանածոների արդյունահանման համար:

- Հաստատված, բայց չմշակված հետաքրքրության տեղամասի գծով հետաձգված ծախսերը պարբերաբար վերագնահատվում են՝ տնտեսական նպատակահարմարությունը որոշելու համար: Եթե պարզվում է, որ տեղամասում հանածոների արդյունահանումը տնտեսապես նպատակահարմար չէ, հետաձգված ծախսերն անմիջապես դուրս են գրվում ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

- Հանքերի գծով կուտակված ծախսերն ամորտիզացվում են՝ կիրառելով արտադրության միավորի մեթոդը, որն իրենից ներկայացնում է ընթացիկ ժամանակաշրջանում արտահանված հանքանյութի փաստացի քանակի հարաբերությունը վերջինիս ակնկալվող քանակին:

(գ) Պաշարներ

Պաշարները, ներառյալ անավարտ արտադրանքը, ներկայացված են սկզբնական արժեքի և իրացման զուտ արժեքի նվազագույնով: Իրացման զուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձեւավորող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները: Պաշարների սկզբնական արժեքը հիմնված է միջին կշռված գնման արժեքի վրա և ներառում է պաշարների ձեռք բերման ու պաշարները ներկա գտնվելու վայր եւ վիճակի բերելու հետ կապված այլ ծախսումներ: Սեփական ուժերով կառուցված պաշարների և անավարտ արտադրանքի սկզբնական արժեքը ներառում է արտադրական վերադիր ծախսերի համապատասխան մասը՝ ելնելով սովորական արտադրական հզորությունից:

(է) Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր

Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերը ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

(ը) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Ընկերության կողմից դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում դրամարկղի դրամական միջոցները և բանկային հաշիվները:

(թ) Արժեզրկում

Ընկերության ակտիվների, բացառությամբ պաշարների և հետաձգված հարկային ակտիվների, հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որոշելու՝ արդյոք առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել: Այդպիսի հայտանիշի գոյության դեպքում, ակտիվների փոխհատուցվող գումարները գնահատվում են: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է վերջինիս փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից բոլոր կորուստները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Անգլերեն լեզվով պատրաստված փաստաթղթի թարգմանություն: Տես՝ թարգմանության ծանուցում, էջ 1:

(i) Փոխհատուցվող գումարի հաշվարկ

Ընկերության դեբիտորական պարտքերի փոխհատուցվող գումարը հաշվարկվում է ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի ներկա արժեքով, որը զեղչվում է ակտիվին բնորոշ սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով: Կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքերը չեն զեղչվում:

Մյուս ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց վաճառքի զուտ գնի և օգտագործման արժեքի առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս՝ դրամական միջոցների ապագա գնահատված հոսքերը զեղչվում են իրենց ներկա արժեքին՝ օգտագործելով մինչև հարկումը կիրառելի զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը:

(ii) Արժեզրկումից կորուստի հակադարձում

Դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալորեն կապել արժեզրկումից կորուստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձություններին:

Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով այն չի գերազանցում ակտիվի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ հաշվի առնելով համապատասխան մաշվածությունը և ամորտիզացիան, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ժ) Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերն ու փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են սկզբնական արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է տրված փոխհատուցման իրական արժեքը՝ հանած համապատասխան գործարքների հետ կապված ծախսումները: Հետագա ճանաչումից հետո վարկերն ու փոխառությունները ներկայացվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(ի) Պարտադիր սոցիալական ապահովության հիմնադրամ

Կենսաթոշակները տրամադրվում են պետության կողմից՝ ընկերությունների և աշխատակիցների կողմից կատարվող պարտադիր հատկացումների հաշվին: Ընկերությունը չունի առանձին կենսաթոշակային համակարգ իր աշխատակիցների համար:

(լ) Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է հաշվապահական հաշվեկշռում, երբ Ընկերությունն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունը էական է, պահուստները որոշվում են, զեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը, օգտագործելով զեղչման մինչ հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, անհրաժեշտության դեպքում, պարտականությանը բնորոշ ռիսկերը:

(Ղ) Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքերը ներկայացված են սկզբնական արժեքով:

(խ) Հարկում

Շահույթի կամ վնասի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված տարրերին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա շահութահարկի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են օգտագործելով հաշվեկշռային պարտավորության մեթոդը՝ հիմնվելով ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակով օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների վրա: Հետաձգված հարկերի գումարը հիմնված է ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքի իրացման կամ մարման ակնկալվող եղանակի վրա՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և որոնք կկիրառվեին այն ժամանակաշրջանում, երբ ակնկալվում է ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձումը:

Հետաձգված հարկային ակտիվը պետք է ճանաչվի միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ակտիվները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ հարկային օգուտը կիրացվի:

(ծ) Հասույթ

Ապրանքների իրացումից հասույթը ճանաչվում է, երբ սեփականության հետ կապված զգալի ռիսկերն ու օգուտները փոխանցվում են գնորդին:

(կ) Ինքնարժեք

Ինքնարժեքը ներառում է ձեռք բերման, փոխարկման հետ կապված ծախսերը և պաշարները ներկա գտնվելու վայր և վիճակի բերելու հետ կապված այլ ծախսումներ:

(հ) Զուտ ֆինանսական ծախսեր

Զուտ ֆինանսական ծախսերը ներառում են փոխառությունների գծով վճարվելիք տոկոսները, ներդրված միջոցների գծով ստացվելիք տոկոսները, փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած շահույթը և վնասը, վերագնահատման արդյունքում առաջացած շահույթը և վնասը, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ներդրումների օտարումը:

(ձ) Համեմատական տեղեկատվություն

Հիմնական միջոցներին վերաբերող համեմատական տեղեկատվությունում տեղի են ունեցել որոշ վերադասակարգումներ՝ ընթացիկ ֆինանսական տարվա տվյալների ներկայացման հետ համադրելիությունն ապահովելու նպատակով:

4 Հասույթ

	2004թ. հազ. դրամ	2003թ. հազ. դրամ
Հասույթ ապրանքների վաճառքից	18,979,601	7,459,248
Հասույթ ծառայությունների մատուցումից	139,978	161,648
	19,119,579	7,620,896

5 Այլ գործառնական եկամուտ

	2004թ. հազ. դրամ	2003թ. հազ. դրամ
Նախկինում դուրս գրված պարտքերի վերականգնում	251,135	-
Եկամուտ բացահայտված պաշարներից և այլ ակտիվներից	45,595	105,294
Գործառնական վարձակալություն	22,394	1,141
Զուտ եկամուտ պաշարների վաճառքից	(3,159)	417,360
Վնաս հիմնական միջոցների օտարումից	(9,157)	(10,372)
Ստացված հայցեր	-	130,528
Այլ	2,020	1,111
	308,828	645,062

6 Բաշխման ծախսեր

	2004թ. հազ. դրամ	2003թ. հազ. դրամ
Փոխադրման ծախսեր	301,459	332,887
Մաքսային տուրքեր ապրանքների գծով	7,344	7,033
Շուկայավարման և գովազդի ծախսեր	1,433	-
Այլ բաշխման ծախսեր	16,827	17,860
	327,063	357,780

7 Վարչական ծախսեր

	2004թ. հազ. դրամ	2003թ. հազ. դրամ
Աշխատավարձի գծով ծախսեր	322,571	322,823
Ներկայացուցչական ծախսեր եւ ճանապարհածախսեր	64,403	62,721
Հարկեր	56,356	61,173
Մաշվածություն	52,473	52,161
Կոմունալ և հաղորդակցության ծախսեր	35,248	31,436
Բանկային ծառայությունների վճարներ	29,872	12,829
Պահպանման ծախսեր	20,472	14,426
Տույժեր և տուգանքներ	17,119	24,435
Աուդիտի և խորհրդատվական ծառայությունների վարձավճարներ	7,288	13,205
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	839	2,923
Այլ	134,925	134,741
	741,566	732,873

Աշխատավարձի գծով ծախսերը ներառում են 37,894 հազար դրամ գումարով պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարները (2003թ-ին՝ 38,745 հազար դրամ):

2004թ-ին Ընկերության աշխատակիցների միջին թիվը կազմում էր 645 (2003թ-ին՝ 766): 2004թ-ին աշխատակազմի գծով ընդհանուր ծախսերը կազմում էին 697,002 հազար դրամ (2003թ-ին՝ 667,877 հազար դրամ):

8 Արժեզրկումից կորուստներ

	2004թ. հազ. դրամ	2003թ. հազ. դրամ
Հետաձգված հանքաարդյունաբերական ծախսումներ (ծանոթագրություն 13)	377,190	-
Հիմնական միջոցներ (ծանոթագրություն 11)	203,066	-
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր (ծանոթագրություն 16)	(208,569)	222,024
	371,687	222,024

9 Զուտ ֆինանսական ծախսեր

	2004թ. հազ. դրամ	2003թ. հազ. դրամ
Տոկոսային ծախս	261,784	237,359
Զուտ (շահույթ)/վնաս փոխարժեքային տարբերություններից	(311,835)	(49,324)
Շահույթ ֆինանսական ակտիվների վաճառքից	-	(6,167)
Տոկոսային եկամուտ	(576)	(577)
	(50,627)	181,291

10 Հարկերի գծով ծախս

Մինչև 2008 ֆինանսական տարվա վերջը Ընկերությունը պարտավոր է շահութահարկը վճարել հարկային օրենսդրությամբ սահմանված դրույքի կեսի չափով: 2004թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հարկի օրենսդրությամբ սահմանված դրույքը կազմում էր 20% (2003թ-ին՝ 20%):

	2004թ. հազ. դրամ	2003թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հարկային ծախսեր		
Ընթացիկ տարի	293,631	45,951
Մարված հարկային վնասներ	-	22,005
Հետաձգված հարկային կրեդիտ/(ծախս)		
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում եւ հակադարձում	(49,507)	(103,180)
Նախորդ ժամանակաշրջանների օգտագործված հարկային վնաս	-	87,296
	244,124	52,072

Հետաձգված հարկային ակտիվները եւ պարտավորությունները կիրառելի են հետևյալ հոդվածների հանդեպ՝

հազ. դրամ	Ակտիվներ		Պարտավորություններ		Զուտ	
	2004թ.	2003թ.	2004թ.	2003թ.	2004թ.	2003թ.
Հիմնական միջոցներ	-	-	609,692	637,738	609,692	637,738
Հետաձգված հանքաարդյունաբերական ծախսեր	(37,719)	-	-	-	(37,719)	-
Երկարաժամկետ ներդրումներ	-	(3,918)	-	-	-	(3,918)
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	-	-	9,202	32,036	9,202	32,036
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(80,139)	(115,313)	-	-	(80,139)	(115,313)
	(117,858)	(119,231)	618,894	669,774	501,036	550,543

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	2004թ. հազ. դրամ	%	2003թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ մինչև հարկումը	2,599,555		357,068	
Ակնկալվող հարկային ծախսը հաշվարկված կիրառելի հարկային դրույքներով	259,956	10.0	35,707	10.0
Չնվազեցվող/չհարկվող միավորներ	(15,832)	(0.6)	(5,640)	(1.6)
Մարված հարկային վնասներ	-	-	22,005	6.2
	244,124	9.4	52,072	14.6

11 Հիմնական միջոցներ

հազ. դրամ	Շենքեր	Կապիտալ ներդրումներ վարձակալված միջոցներում	Հիմնական միջոցներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Տնտեսական գույք	Չօգտագործվող հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Արժեք/Վերագնահատված արժեք							
Առ 1 հունվարի 2004թ.	2,326,589	70,216	1,408,613	32,890	128,604	882,570	4,849,482
Ավելացումներ	176,005	-	256,633	8,544	5,356	180,871	627,409
Օտարումներ	-	-	(19,655)	(551)	(636)	-	(20,842)
Առ 31 դեկտեմբերի 2004թ.	2,502,594	70,216	1,645,591	40,883	133,324	1,063,441	5,456,049
Մաշվածություն							
Առ 1 հունվարի 2004թ.	99,977	12,653	85,135	5,525	41,879	18,424	263,593
Տարվա ծախս	50,050	3,511	79,080	3,516	19,288	-	155,445
Օտարումներ	-	-	(1,797)	(18)	(236)	-	(2,051)
Արժեզրկումից կորուստներ	-	-	-	-	-	203,066	203,066
Առ 31 դեկտեմբերի 2004թ.	150,027	16,164	162,418	9,023	60,931	221,490	620,053
Զուտ հաշվեկշռային արժեք							
Առ 1 հունվարի 2004թ.	2,226,612	57,563	1,323,478	27,365	86,725	864,146	4,585,889
Առ 31 դեկտեմբերի 2004թ.	2,352,567	54,052	1,483,173	31,860	72,393	841,951	4,835,996

Հիմնական միջոցների վերագնահատումն իրականացվել է 2001թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ լիցենզավորված գնահատող՝ «Արթին Էնթրփրայս» ՓԲԸ-ի կողմից: Շարժական հիմնական միջոցները վերագնահատվել էին իրական արժեքով, ոչ շարժական հիմնական միջոցները գնահատվել էին փոխարինման ամորտիզացված արժեքով: Եթե հիմնական միջոցները չվերագնահատվեին, վերջիններիս զուտ հաշվեկշռային արժեքը 2004թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կկազմեր 1,773,587 հազար դրամ (2003թ-ին՝ 1,622,791 հազար դրամ): Բոլոր ոչ շարժական հիմնական միջոցները գրավադրված են բանկից ստացված վարկերի դիմաց: Բոլոր շարժական հիմնական միջոցները, որոնց արժեքը գերազանցում է 10,000 եվրոյին համարժեք դրամը, գրավադրված են բանկից ստացված վարկերի դիմաց (ծանոթագրություն 20):

Անգլերեն լեզվով պատրաստված փաստաթղթի թարգմանություն: Տես՝ թարգմանության ծանուցում, էջ 1:

12 Ոչ նյութական ակտիվներ

	2004թ. հազ. դրամ
Արժեք	
Առ 1 հունվարի	15,393
Ավելացումներ	-
Օտարումներ	(11,616)
Առ 31 դեկտեմբերի	3,777
Ամորտիզացիա	
Առ 1 հունվարի	12,035
Տարվա ծախս	839
Օտարումներ	(11,616)
Առ 31 դեկտեմբերի	1,258
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	
Առ 31 դեկտեմբերի	2,519
Առ 1 հունվարի	3,358

Ոչ նյութական ակտիվներ են համարվում համակարգչային ծրագրերը եւ արտադրական տեխնոլոգիաները:

13 Հետաձգված հանքաարդյունաբերական ծախսումներ

	2004թ. հազ. դրամ
Արժեք	
Առ 1 հունվարի	425,798
Ավելացումներ	100,828
Առ 31 դեկտեմբերի	526,626
Կուտակված ամորտիզացիա և արժեզրկումից կորուստներ	
Առ 1 հունվարի	105,105
Ամորտիզացիայի գծով ծախս	-
Արժեզրկումից կորուստներ	377,190
Առ 31 դեկտեմբերի	482,295
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	
Առ 1 հունվարի	320,693
Առ 31 դեկտեմբերի	44,331

2004թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետաձգված հանքաարդյունաբերական ծախսումները վերաբերում են Թեղութ հանքին:

14 Երկարաժամկետ ներդրումներ

	2004թ. հազ. դրամ	2003թ. հազ. դրամ
Վաճառքի համար մատչելի		
Սեփական կապիտալի գործիքներ - չգնանշված		
«Մանես» ԲԲԸ	38,555	38,489
«Լեռնամետալուրգիայի ինստիտուտ» ՓԲԸ	26,269	26,322
«Վալլեքս Այ Թի» ՓԲԸ	5	5
Արժեզրկման գծով պահուստ	(39,182)	(39,182)
	25,647	25,634

Սեփական կապիտալի չգնանշված ներդրումներ

Անվանումը	Գրանցման վայրը	Հիմնական գործունեութ.	Վերահսկվող % 2004թ.	Վերահսկվող % 2003թ.	2004թ. Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	2003թ. Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ
«Մանես» ԲԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Ձուլում	16	16	-	-
«Լեռնամետալուրգիայի ինստիտուտ» ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Լեռնամետալուրգիական տեխնոլոգիաների մշակում	15	15	25,629	25,629
«Վալլեքս Այ Թի» ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Համակարգիչների վաճառք	1	1	5	5

2003թ. ընթացքում Ընկերությունը վաճառեց սկզբնական արժեքով ներկայացված վաճառքի համար մատչելի ներդրումները, որոնց հաշվեկշռային արժեքը կազմում էր 76,741 հազար դրամ: Վաճառքի արդյունքում Ընկերությունը ստացավ 6,167 հազար դրամ գումարի օգուտ (2004թ-ին՝ զրո):

Անգլերեն լեզվով պատրաստված փաստաթղթի թարգմանություն: Տես՝ թարգմանության ծանուցում, էջ 1:

15 Պաշարներ

	2004թ. հազ. դրամ	2003թ. հազ. դրամ
Հումք	1,639,978	1,281,834
Պատրաստի արտադրանք	101,805	193,124
Անավարտ արտադրություն	354,169	27,887
Այլ պաշարներ	18,101	14,102
	2,114,053	1,516,947

Հումքը, անավարտ արտադրությունը և պատրաստի արտադրանքը ներակայացված են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

Ողջ հումքը (պղնձի խտանյութը և պղնձի ջարդոնը) և պատրաստի արտադրանքը (սև պղինձը) գրավադրված են բանկից ստացված վարկերի դիմաց (ծանոթագրություն 20):

16 Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր

	2004թ. հազ. դրամ	2003թ. հազ. դրամ
Վերականգնման ենթակա ԱԱՀ	932,641	878,973
Կանխավճարներ	592,536	432,792
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	44,804	665,542
Այլ դեբիտորական պարտքեր	5,684	8,640
	1,575,665	1,985,947
Վերականգնման ենթակա ԱԱՀ-ի և առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկում	-	(208,569)
	1,575,665	1,777,378

Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստի շարժ

	2004թ. հազ. դրամ	2003թ. հազ. դրամ
Տարեսկզբի դրությամբ	208,569	1,630
Պահուստների զուտ (նվազեցում)/աճ	(208,569)	222,024
Տարվա ընթացքում դուրս գրված	-	(15,085)
Տարեվերջի դրությամբ	-	208,569

2003թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը 208,569 հազար դրամ գումարի չափով արժեզրկման գծով պահուստ է ճանաչել վերականգնման ենթակա ԱԱՀ-ի հետ կապված, որի վերադարձման հիմնավորվածությունը ճշտվում է հարկային մարմինների կողմից:

17 Տրամադրված վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

	2004թ. հազ. դրամ	2003թ. հազ. դրամ
Տրամադրված վարկ	-	23,000

18 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2004թ. հազ. դրամ	2003թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	3,893	3,045
Ընթացիկ հաշիվ	669,316	77,987
	673,209	81,032

2004թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ եկամտային հաշվում առկա 662,831 հազար դրամ գումարով (2003թ-ին՝ 30 հազար դրամ) և ծախսային հաշվում առկա 6 հազար դրամ գումարով (2003թ-ին՝ 21 հազար դրամ) դրամային ակտիվները և ապագայում այս հաշիվներում տեղաբաշխման ենթակա բոլոր դրամային ակտիվները գրավադրված են բանկից ստացված վարկերի դիմաց (ծանոթագրություն 20):

19 Թողարկված կապիտալ

2004թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության հայտարարված բաժնետիրական կապիտալը բաղակացած էր 40,000,000 (2003թ-ին՝ 40,000,000) սովորական բաժնետոմսից՝ յուրաքանչյուրը 1,000 դրամ արժեքով: 2004թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ թողարկված և ամբողջովին վճարված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած էր 3,069,716 (2003թ-ին՝ 2,960,651) սովորական բաժնետոմսից՝ յուրաքանչյուրը 1,000 դրամ արժեքով:

2004թ. օգոստոսի 16-ի դրությամբ թողարկված 3,069,716 սովորական բաժնետոմսերը գրավադրվել էին բաժնետերերի կողմից բանկից ստացված վարկերի դիմաց (ծանոթագրություն 20):

20 Կարճաժամկետ փոխառություններ

	2004թ. հազ. դրամ	2003թ. հազ. դրամ
Վարկեր բանկից	1,117,432	1,462,827
Չամորտիզացված տոկոսներ	11,288	(38,687)
	1,128,720	1,424,140

Բանկից ստացված վարկերի հանդեպ կիրառվում է տարեկան 10% արդյունավետ տոկոսադրույք (2003թ-ին՝ տարեկան 14% տոկոսադրույք): Բանկից ստացված վարկերի հանդեպ կիրառվում է LIBOR-ի հետ կապակցված լողացող տոկոսադրույք:

Բանկից ստացված վարկերի դիմաց Ընկերությունը գրավադրել է՝

- բոլոր ոչ շարժական հիմնական միջոցները,
- բոլոր շարժական հիմնական միջոցները, որոնց արժեքը գերազանցում է 10,000 եվրոյին համարժեք դրամը.
- շրջանառության մեջ գտնվող ապրանքները, ներառյալ պղնձի խտանյութը, պղնձի ջարդոնը և պատրաստի արտադրանքը (սև պղինձը).
- եկամտային հաշիվը՝ եկամտային (էսքրո) հաշվում առկա և ապագայում տեղաբաշխման ենթակա բոլոր դրամային ակտիվները,
- ծախսային հաշիվը՝ ծախսային (էսքրո) հաշվում առկա և ապագայում տեղաբաշխման ենթակա բոլոր դրամային ակտիվները,
- բաժնետոմսերը՝ 2004թ. օգոստոսի 16-ի դրությամբ թողարկված և տեղաբաշխված 3,069,716 բաժնետոմսերը,

- ապահովագրման պայմանագրերով նախատեսված բոլոր իրավունքները, շահերն ու օգուտները (ներառյալ ապահովագրության փոխհատուցման իրավունքը) և
- վաճառքի պայմանագրերով նախատեսված բոլոր իրավունքները, շահերն ու օգուտները:

21 Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր

	2004թ. հազ. դրամ	2003թ. հազ. դրամ
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	805,443	1,274,909
Վճարվելիք հարկեր	236,506	66,827
Ստացված կանխավճարներ	36,484	844,524
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	137,041	102,229
	1,215,474	2,288,489

22 Ֆինանսական գործիքներ

Պարտքային ռիսկ

Ընկերությունը չի պահանջում գրավ ֆինանսական ակտիվների դիմաց: Վարկերի վերագնահատումներն իրականացվում են բոլոր հաճախորդների համար, բացառությամբ կապակցված կողմերի, որոնք պահանջում են որոշակի գումարով վարկեր:

Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը ներկայացված է հաշվապահական հաշվեկշռում յուրաքանչյուր ֆինանսական ակտիվի արտացոլված հաշվեկշռային արժեքով:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքների փոփոխությունները ազդեցություն են ունենում հիմնականում վարկերի եւ փոխառությունների վրա՝ փոխելով վերջիններիս կամ իրական արժեքը (ֆիքսված դրույքով վարկ) կամ դրամական միջոցների ապագա հոսքերը (փոփոխական դրույքով վարկ): Ղեկավարությունը չի կիրառում ֆիքսված կամ փոփոխական դրույքների հանդեպ Ընկերության ենթարկվածության չափը որոշող պաշտոնական քաղաքականություն: Այնուամենայնիվ, նոր վարկ վերցնելիս/տրամադրելիս, մինչև մարման ժամկետն ակնկալվող ժամանակաշրջանի ընթացքում ֆիքսված կամ փոփոխական դրույքներ կիրառելու նպատակահարմարության վերաբերյալ որոշում կայացնելիս, ղեկավարությունը հիմնվում է իր կարծիքի վրա:

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկը կապված է վաճառքի, ձեռք բերումների և փոխառությունների հետ, որոնք արտահայտված են ՀՀ դրամից տարբեր այլ արժույթներով, բացառությամբ ՀՀ դրամը: Նման ռիսկ առաջացնող արժույթը հիմնականում ԱՄՆ դոլարն է: Ղեկավարությունը չի հեջավորում Ընկերության ենթարկվածությունն արտարժույթի ռիսկին: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պաշտոնական փոխարժեքը կազմում էր 485.84 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի հանդեպ (2003թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 566.00 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի հանդեպ):

Իրական արժեք

Հայկական շուկայի իրացվելիության և հրապարակված «ցուցանիշ տոկոսադրույքների» բացակայության պայմաններում, ինչպես նաև հաշվի առնելով այն փաստը, որ գործարքների մեծ մասը յուրահատուկ բնույթ են կրում, հնարավոր չէ որոշել կապակցված անձանց վճարվելիք և վերջիններից ստացվելիք գումարների իրական արժեքը:

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքը, որոնք իրենցից ներկայացնում են սեփական կապիտալի արժեթղթերում կատարած ներդրումները, հավասար է սկզբնական արժեքի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությանը, քանի որ այս արժեթղթերը չունեն գնանշված գինն և նրանց իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել այլ եղանակներով:

Այլ դեպքերում իրական արժեքը որոշվում է կամ հիմք ընդունելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շուկայական արժեքը կամ զեղչելով դրամական միջոցների հոսքերը՝ կիրառելով նմանատիպ գործիքների համար սահմանված շուկայական տոկոսադրույքները: Արդյունքում, ղեկավարությունը հավատացած է, որ Ընկերության ֆինանսական ակտիվների եւ պարտավորությունների իրական արժեքը մոտավորապես հավասար է վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքներին:

23 Պարտավորվածություններ և պայմանական դեպքեր

Շրջակա միջավայրի պահպանություն

Ընկերության ղեկավարության կարծիքով, Ընկերությունը համապատասխանում է շրջակա միջավայրի պահպանությանը վերաբերող Կառավարության բոլոր պահանջներին, այդ իսկ պատճառով վստահ է, որ Ընկերությունը չունի ոչ մի ընթացիկ, էական պարտավորություններ շրջակա միջավայրի պահպանության հետ կապված: Այնուամենայնիվ, շրջակա միջավայրի պահպանությունը կարգավորող օրենսդրությունը մշակման փուլում է Հայաստանում, և օրենսդրության ու վերջինիս մեկնաբանությունների հնարավոր փոփոխությունները կարող են հիմք հանդիսանալ հետագա էական պարտավորությունների համար:

Հարկային օրենսդրության հակասություններ և երկիմաստություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությամբ, որը հաճախ հստակ չէ, հակասական է և պահանջում է մեկնաբանություններ: Հաճախ հարկային տարբեր իրավասու մարմինները տալիս են տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ուսումնասիրության իրավասու մարմինների կողմից, որոնց օրենքով իրավունք է վերապահված կիրառել խիստ տույժեր, տուգանքներ և տոկոսներ:

Այս փաստերը Հայաստանի Հանրապետությունում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը հավատացած է, որ Բանկը չունի լրացուցիչ հարկային պարտավորություններ և պահուստ չի ձևավորել լրացուցիչ հարկային պարտավորությունների գծով: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանումներ, և հետևանքները կարող են լինել էական:

24 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Գործարքներ տնօրենների և վերադաս ղեկավարության հետ

Տնօրենների և վերադաս ղեկավարության ընդհանուր վարձատրությունը ներառվել էին աշխատավարձի գծով ծախսերում՝

	2004թ. հազ. դրամ	2003թ. հազ. դրամ
Տնօրեններ	10,672	10,258
Վերադաս ղեկավարություն	20,714	20,079
	31,386	30,337

Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

- 2004թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապակցված կողմերից ստացվելիք գումարները կազմում էին 399,058 հազար դրամ (2003թ-ին՝ 575,099 հազար դրամ):
- 2004թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապակցված կողմերին վճարվելիք գումարները կազմում էին 106,674 հազար դրամ (2003թ-ին՝ 614,796 դրամ):

2004թ. և 2003թ. ընթացքում Ընկերությունը կապակցված կողմերի հետ իրականացրել է հետևյալ գործարքները՝

- 2003թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ուներ կապակցված կողմին 23,000 հազար դրամ գումարով տրամադրված վարկ: Վարկի հանդեպ կիրառվում էր տարեկան 15% տոկոսադրույք, իսկ մարման ժամկետը չի գերազանցում տասներկու ամիս ժամկետը (2004թ-ին՝ զրո):
- 2003թ-ի ընթացքում Ընկերությունը կապակցված կողմերին է վաճառել 82,908 հազար դրամ գումարով վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները (2004թ-ին՝ զրո):
- 2004թ-ի ընթացքում Ընկերությունը կապակցված կողմերին է վաճառել 475,521 հազար դրամ գումարով ապրանքներ և ծառայություններ (2003թ-ին՝ 646,698 հազար դրամ):
- 2004թ-ի ընթացքում Ընկերությունը կապակցված կողմերից գնել է 5,813,484 հազար դրամ գումարով ապրանքներ և ծառայություններ (2003թ-ին՝ 1,236,891 հազար դրամ):

Ընկերությունն ապրանքները վաճառում և գնում է, ծառայությունները մատուցում և ստանում է շուկայական գներով: 2003թ-ին վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները կապակցված կողմին վաճառվել են ոչ շուկայական գներով:

25 Նշանակալից ռիսկերի կենտրոնացում

Ընկերությունն իր արտադրանքի մեծ մասը վաճառում է մեկ գնորդի, իսկ պղնձի խտանյութի մեծ մասը գնում է Հայաստանի ամենախոշոր մատակարարներից մեկը հանդիսացող ընկերությունից: